

Naučná stezka Oborou Hvězda, informační tabule.č. 12 - OBORA HVĚZDA A MYSLIVOST

([Hvězda Game-Preserve and Hunting](#) - information in English)

Výraz obora měl v minulosti podle svého účelu a zaměření celou řadu významů. V 15. či 16. stol. se běžně používá synonymum zvířecí zahrada, v dokumentech té doby s označením „Thiergarten“, které později převládlo. Ve většině mapových a korespondenčních dokumentech z 18. až počátku 20. století se pro oboru Hvězda užíval v obměnách název „Stern-Thiergarten“.

V souvislosti s břevnovským klášterem je zajímavé, že již k roku 1435, tedy daleko dříve před založením této obory, je připomínána na blíže nejmenované lokalitě obora, kterou měl tento klášter.

Oboru Hvězdu založil počátkem třicátých let 16. stol. z lesa Malejova, kterým byl břevnovský klášter při svém založení v roce 993 obdarován, Ferdinand I. V tuto dobu se v oboře začali chovat jeleni a daňci. Obora se po svém vzniku nazývala „Nová obora“ na rozdíl od „Staré obory“ v Bubenči, kde zábor pozemků chotěšovskému klášteru Přemyslem Otakarem II. proběhl v druhé pol. 13. stol. Roku 1548 byly od libockého záduší v severozápadní části připojeny k oboře pozemky pro založení rybníka.

Založení obory jako byla Hvězda, nebyl zdaleka ve své době ojedinělý počín. V průběhu 16. stol., v době velkého obornického rozkvětu, byla založena celá řada obor. Jinde byly starší obory nově upravovány nebo rozšiřovány. Obory vznikaly z podnětu panovníka na jeho komorních statcích, kde rád pobýval, nebo je zakládala na svých panstvích šlechta.

Na konci tohoto století se formuje proslulý, Rudolfem II. oblíbený, areál a obora v Brandýse nad Labem. Za Rudolfa II. byla založena proměnou strmého údolí potoka Brusnice roku 1594 třetí z pražských obor - Jelení příkop, kde se pravděpodobně ale chovala zvěř již daleko dříve.

To jak vypadalo české obornictví a především jeho rozsah v následujícím 17. století zachytil Bohuslav Balbín (1621–1688) v desetisvazkovém spise mapujícím historické rozmanitosti Království českého (Miscellanea historica regni Bohemiae, 1679). Neopominul zde zmínit ani tři pražské obory, „v Bubenči pod Pražským hradem, druhá ve Hvězdě, třetí v hradních ovocných zahradách“.

Les zůstal především lesem, kde se hospodařilo hlavně s ohledem na zvěř. Hospodaření muselo být o to intenzivnější, neboť výměra obory není nikterak velká a alespoň ve svých počátcích byla dosti zazvěřena. V oboře se chovali především jeleni a daňci z ovenceckého (bubenečského) chovu. V té době byl již v dolní části obory rybník a snad i sádky.

I ve třicetileté válce v době, kdy se zrovna neválčilo, byla do obory dovezena vysoká zvěř a v květnu a červnu zde pořádal nově nastoupivší císař Ferdinand III. hony a hostiny. Po třicetileté válce se obora pomalu zotavovala. Byla osazována zvěří. Z daňčí obory na Zámeckém vrchu u Zbirohu byli dle urbáře z roku 1652 přivezeni daňci do obory Hvězda. V oboře jsou prováděny nové výsadby stromů a koncem roku Ferdinand III. vítá v oboře německé kurfiřty a pořádá pro ně hony a slavnosti, při kterých na ně působí ve prospěch svého syna na blížícím se sněmu v Regensburgu (Řezno). Vzpomínán je i rok 1656, kdy se v oboře pořádají velké hony a slavnosti na počest druhorozeného syna Ferdinandova Leopolda. Je známo i přesné datum konání dalšího velkého honu v oboře (28. 3. 1660). Od 12. 8. 1661 je dozor nad oborou Hvězda a nad královskou oborou svěřen české komoře.

Dne 5. září 1723 byl Karel VI. korunován českým králem. Z tohoto období také pochází zajímavá zpráva od J. Dienebiera, kdy navrhoval přemnožené daňky vystřílet, maso prodat a za utržené peníze vyhloubit ve Hvězdě nový rybník.

V dobách nouze a snahy zvýšení užitku se v oboře zakládají pole. Do převzetí letohrádku vojenským erárem měl oboru propůjčenu do užívání dále nejvyšší lovcí František Václav hr. Clary-Aldringen (1760–1767) a Josef Jan Maximilián hr. Kinský (1767–1780).

Na rozkaz císaře Josefa II., který r. 1779 oboru navštívil, připadl letohrádek rakouskému vojenskému eráru a byl proměněn v prachárnu. Z tétož důvodu nesměl dozorce obory (Anseher) dosazovaný nejvyšším lovcím, a ne již stavebním úřadem ve Hvězdě střílet drobnou zvěř. To znamenalo na dlouhou dobu omezení myslivosti v oboře. Až v lednu 1865 bylo na honu ve Hvězdě zastřeleno 8 zajíců a 1 koroptev. Rok nato na honu v lednu, jehož se zúčastnilo 9 lovců a 11 honců, bylo zastřeleno 5 zajíců, na dalším již jen 2 zajíci a 1 bažant.

V 90. letech 20. stol. jsou z Hvězdy hlášena pozorování jednoho kusu srnčí zvěře, několika bažantů a zajíců.

Naučná stezka "Oborou Hvězda":

1. [Historie obory](#)

